

5. Ismertesse a védelmi igazgatás lényegét, értelmezze a központi, a területi és a helyi védelmi igazgatási szervek feladatait!

A védelmi igazgatás lényege:

A védelmi igazgatás a honvédelem része, és az ország védelmi felkészítését irányító, szervező, koordináló kormányzati, közigazgatási rendszer.

A védelmi igazgatás a közigazgatás része, attól szervezetében és működésében csak annyiban tér el, amennyiben az ország védelmi érdekei azt feltétlenül megkívánják.

A védelmi igazgatás szervei:

a) központi szint:

- az Országgyűlés, annak Honvédelmi Bizottsága,
- a köztársasági elnök,
- a Kormány,
- a Honvédelmi Tanács és
- a minisztériumok (országos hatáskörű szervek).

b) területi szint:

- a fővárosi, megyei védelmi bizottságok,
- helyi (városi, fővárosi kerületi) védelmi bizottságok.

c) helyi szint:

- a polgármester és a jegyző.

A védelmi igazgatás központi szervei és feladatai:

Az Országgyűlés:

- dönt a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötés kérdéséről,
- hadiállapot vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;
- az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyónbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények, elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén (a továbbiakban együtt: szükséghelyzet) szükségállapotot hirdet ki
- az Atv-ben meghatározott esetek kivételével dönt a Magyar Honvédség országon belüli vagy külföldi alkalmazásáról, külföldi fegyveres erők magyarországi, vagy az ország területéről kiinduló alkalmazásáról, valamint a Magyar Honvédség külföldi, illetve a külföldi fegyveres erők magyarországi állomásozásáról

A köztársasági elnök:

- a Magyar Honvédség főparancsnoka
- kinevezi és előlépteti a tábornokokat
- jóváhagyja az ország fegyveres védelmének tervét
- kinevezi és felmenti a Honvéd Vezérkar főnökét
- OGY akadályoztatása esetén RÁ és SZÁ kihirdetése (OGY elnök, AB elnök, Min.elnök egyetértése kell az akadály. tényére, és a kihirdetés indokoltságára).

-

A Kormány:

- irányítja a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek működését

- összehangolja a minisztériumok és országos hatáskörű szervek országvédelemmel kapcsolatos tevékenységét, dönt a gazdaságmozgósításról
- a honvédelmi miniszter útján irányítja a fővárosi és a megyei védelmi bizottságot, továbbá a helyi védelmi igazgatási szervek, és a honvédelembe bevont szervek tevékenységét;
- dönt a polgári védelmi felkészítés feladatairól és a belügyminiszter útján irányítja végrehajtását;
- a gazdasági védelem körében meghatározza az ország védelmi célú tartalékait, hadiipari kapacitását, valamint a közlekedés, a távközlés és a hírközlés védelmi célú felkészítésének és fejlesztésének állami feladatait;
- megállapítja a honvédelemben részt vevő szervek feladatait;
- az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztető katasztrófhelyzetekben megteszi a szükséges intézkedéseket;
- gondoskodik a közrend és a közbiztonság védelméről,

A minisztériumok:

A honvédelemért felelős minisztérium

- előkészíti a honvédelmi alapelveket;
- ellenjegyzi az ország fegyveres védelmi tervét;
- előterjeszti a Kormány számára az ország területének hadművelési előkészítésére vonatkozó terveket;
- előkészíti a Kormány részére a védelmi felkészítés és az országmozgósítás civil és katonai elemeit érintő döntéseket;
- összehangolja a honvédelemben részt vevő szervek felkészítését;
- meghatározza a centrális alárendeltségű közigazgatási szervek, a területi és helyi védelmi igazgatási szervek védelmi igazgatási feladatát és felügyeli tevékenységét

A katasztrófák elleni védekezésért felelős minisztérium:

- Felelős a veszélyhelyzet kezeléséért, a katasztrófa elhárítás kormányzati rendszerének összehangolásáért.
- Jogosult – a Kormány egyidejű tájékoztatása mellett – a polgári védelmi szervezetek alkalmazásának elrendelésére,

Honvédelmi Tanács:

- Rendkívüli állapot idején a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról, valamint a külön törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetéséről dönt
- Elnöke a köztársasági elnök, tagjai: az Országgyűlés elnöke, az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjainak vezetői, a miniszterelnök, a miniszterek, tanácskozási joggal a Magyar Honvédség vezérkari főnöke, Gyakorolja:
  - az Országgyűlés által rá átruházott jogokat,
  - a köztársasági elnök jogait,
  - a Kormány jogait.
- Rendeletet alkothat, ebben egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, illetőleg törvényi rendelkezésektől eltérhet, továbbá egyéb különleges intézkedéseket hozhat, az Alkotmány alkalmazását azonban nem függesztheti fel.
- Rendelete a rendkívüli állapot megszűnésével hatályát veszti, kivéve ha az Országgyűlés a rendelet hatályát meghosszabbítja

A védelmi igazgatás területi szervei és feladatai:

A fővárosi, megyei védelmi bizottság a Kormány irányítása alatt működő közigazgatási szerv, amely az illetékességi területén ellátja a törvényben, illetve kormányrendeletben számára megállapított, a honvédelmi felkészüléssel és katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatokat. A Kormány közvetlenül, illetőleg az illetékes miniszter útján irányítja a védelmi bizottság honvédelmi feladatainak végrehajtását. A megyei védelmi bizottság elnöke a megyei Kormány megbízott, helyettesei honvédelmi feladatnál a honvédség kijelölt tényleges HT tagja, katasztrófa esetén a területi kat. ved. szerv vezetője.

Tagjai:

- megyei közgyűlés elnöke, fővárosban a főpolgm.
- a megyei (fővárosi) főjegyző,
- a megyei jogú város polgármestere,
- az illetékes katonai igazgatási területi szervének vezetője
- a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitány,
- a megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság vezetője,
- az egészségügyi államigazgatási szerv képviselője,
- illetékes vízügyi igazgatási szerv,
- a megyei (fővárosi) védelmi bizottság titkára.

Feladatai:

- irányítja a helyi védelmi bizottságokat, és a polgármesterek honvédelmi tevékenységét,
- irányítja a hatáskörébe utalt katasztrófavédelmi feladatokat,
- meghatározza a honvédelemben részt vevő szervek részére a honvédelmi felkészítés és az országmozgósítás követelményeit, illetve feladatait, illetékességi területén összehangolja azok végrehajtását,
- kijelöli az igénybevételre kerülő polgári ingatlanokat, a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségeket, és biztosítja a védelmi igazgatási szervek működésének feltételeit, irányítja a rendkívüli intézkedések végrehajtását,
- ellenőrzés, illetve gyakorlás céljából, a Kormány jóváhagyásával gyakorlatot vezet le a polgármesterek és a védelemben bevont szervek részére,

A helyi védelmi bizottság a fővárosi, megyei védelmi bizottság alárendeltségében működik, a fővárosban a kerületre, vidéken a megyei városra, illetve a meghatározott honvédelmi körzetre kiterjedő hatáskörrel rendelkezik.

A honvédelmi körzet illetékességét a kistérségi igazgatás rendszerének, valamint az érintett polgármesterek véleményének figyelembe vételével a megyei védelmi bizottság állapítja meg. A helyi védelmi bizottság elnöke a fővárosi kerület, a megyei jogú város polgármestere, elnökhely. Katasztrófa esetén a katasztrófavédelmi szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy, honvédelmi feladatok esetén a honvédség állományából vezényelt tényleges állományú katona.

Tagjai:

- a megyei jogú városban, a városban, a fővárosi kerületben a jegyző,
- a honvédelmi körzethez tartozó polgármesterek által megválasztott polgármester,

- a hiv. kat.ved szerv kivételével a rendvédelmi szervek és a centrális alárendeltségű közigazgatási szervek honvédelmi körzet szerint illetékes vezetői.
- A kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve szervének képviselője.

Feladatai:

- irányítja és összehangolja a Honvédség hadkiegészítésével kapcsolatos közigazgatási feladatok előkészítését, illetve végrehajtását;
- közreműködik a helyi szervek honvédelmi feladatainak irányításában;
- szervezi és összehangolja a katasztrófavédelemmel és a lakosság ellátásával kapcsolatos feladatokat;
- összehangolja a honvédelmi körzetre háruló gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségek teljesítését;
- irányítja a honvédelmi feladatokhoz kapcsolódó információs rendszert;
- közreműködik a rendkívüli intézkedésekből adódó helyi feladatokban
- szervezi és összehangolja a lakosság polgári védelmével és ellátásával kapcsolatos feladatokat

A védelmi igazgatás helyi szervei és feladatai:

Főpolgármester, polgármester

A település védelmi igazgatási feladatainak végrehajtásáért a polgármester felelős. A polgármester illetékességi területén ellátja a honvédelmi felkészüléssel és az országmozgósítással kapcsolatos feladatokat, irányítja és összehangolja azok végrehajtását.

Feladatai:

- biztosítja a honvédelmi kötelezettségekkel összefüggő feladatok végzésének feltételeit, irányítja a hatáskörébe utalt katasztrófavédelmi feladatok ellátását;
- összehangolja a honvédelemben közreműködő helyi szervek tevékenységét és elrendeli az ingatlanok, szolgáltatások és technikai eszközök védelmi célú igénybevételét, valamint más gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségek teljesítését;
- közreműködik a gazdaságmozgósítás helyi feladatainak szervezésében és ellátásában;
- irányítja a rendkívüli intézkedésekből eredő helyi feladatok végrehajtását;
- ellátja a hatáskörébe utalt katasztrófa-elhárítási feladatokat;
- részt vesz a tájékoztatási rendszer működtetésében;
- szervezi és irányítja a mozgósítási munkacsoport felkészítését, gyakoroltatását.

Rendvédelmi szervek:

Alapvető feladataik ellátása mellett részt vesznek a védelmi és az országmozgósítás feladatainak ellátásában:

- ellátják a részükre meghatározott védelmi felkészítési és országmozgósítási feladatokat, melynek keretében együttműködnek az érintett védelmi igazgatási szervekkel,
- ellátják a védett személyek és a részükre kijelölt, védelmi szempontból fontos objektumok fegyveres őrzés – védelmét,
- az egyes védelmi feladatok ellátásában támogatják a fegyveres erőket,
- részt vesznek a polgári védelmi, katasztrófavédelmi feladatok ellátásában,
- közreműködnek a rendkívüli intézkedések végrehajtásában.